

ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

สุพรรณษา กลมกุล*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการสอน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 144 คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิโดยการเทียบสัดส่วน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น .940 ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และไม่แตกต่างกันทุกด้าน 3) ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู และด้านส่งเสริมและสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครู มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ

ความคิดเห็น ครู ภาวะผู้นำทางวิชาการ

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญมากในการพัฒนาประเทศ และจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมให้พัฒนาก้าวหน้าตลอดเวลา เพราะการศึกษาเป็นรากฐานและเป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างสังคมให้เจริญก้าวหน้า สถานศึกษาจึงต้องดำเนินการการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน

* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ประกอบกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ซึ่งกำหนดไว้ว่า การจัด การศึกษาต้อง เป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและ วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สถานศึกษาจึงมีภารกิจที่จะต้องจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ให้นักเรียนมีคุณภาพ การที่จะ ทำให้สถานศึกษามีคุณภาพต้องอาศัยการบริหารงานด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา ซึ่งการบริหาร สถานศึกษาผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาให้ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายนั้นจึงเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของ ตามการปฏิรูปในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 จำเป็นต้องมีผู้บริหาร การศึกษาที่มีความรู้ มีบทบาทในการบริหารงานอย่างมีอิสระโดยมุ่งเน้นการส่งเสริมด้านวิชาการเป็น หลักสำคัญอันจะก่อให้เกิดความสำเร็จ (ธีระ รุญเจริญ, 2546 หน้า 2) ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่ บทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติงานของครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างมีความสุขตามจุดหมายของหลักสูตร ซึ่งการที่จะชี้แนะครูให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ บรรลุเป้าหมายได้นั้น ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ (อ้อย สจิมรัมย์, 2554, หน้า 2) โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการ จัด การศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ จะเห็นว่าคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการ บริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ และการที่จะทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและ จัด การศึกษาได้ตามมาตรฐานและมีคุณภาพ พิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากการ บริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และ เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553, หน้า 1) ดังนั้นบทบาทการพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นบทบาทที่สำคัญที่สุดที่ผู้บริหาร สถานศึกษาต้องมีและพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาใน ฐานะผู้นำทางวิชาการที่แท้จริง ต้องมีวิสัยทัศน์ มีทัศนคติที่กว้างไกล มีความสามารถที่จะทำให้ ผู้ร่วมงานยอมรับความคิดเห็นในการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมเพื่อการศึกษาในการบริหารงานวิชาการและ ยินดีร่วมปฏิบัติงานด้วย (ภาวิดา ธาราศรีสุทธี, 2558, หน้า 6) และ โรงเรียนประถมศึกษาเป็น หน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด เป็นหน่วยงานที่นำเอานโยบายและหลักการทางการศึกษาไป ปฏิบัติ ผู้บริหาร โรงเรียนจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการบริหารงานในโรงเรียนให้ประสบ ผลสำเร็จ แม้ว่าคุณภาพของการศึกษาจะขึ้นอยู่กับบุคลากรทุกฝ่าย แต่ผู้บริหารโรงเรียนถือเป็นบุคคลที่ มีความสำคัญในการวางนโยบาย และเป็นผู้นำของโรงเรียนในการบริหารงานต่างๆ ให้งานบรรลุ เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สมพงษ์ เกษมสิน, 2546 ,หน้า395) ซึ่งโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร จากผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ระดับชาติ (O-NET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของนักเรียน ปีการศึกษา 2559 ของแต่ละโรงเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 ในหลายรายวิชา แสดงให้เห็นว่า คุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับต้องปรับปรุงเนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษานับเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียน

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรที่อยู่ในโรงเรียนวัดคูสิตาราม ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร และจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านต่างๆ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู ด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานด้านการสอนของครู และด้านส่งเสริมและสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครู เพื่อนำผลของการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไปเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร อันจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการสอน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 15 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 225 คน
  - 1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร จำนวน 144 คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิโดยการเทียบสัดส่วน

2. เนื้อหาที่ใช้ในงานวิจัย คือ ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู ด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานด้านการสอนของครู และด้านส่งเสริมและสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครู

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 15 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 225 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ได้จำนวน 144 คน ด้วยวิธีการการสุ่มแบบชั้นภูมิโดยการเทียบสัดส่วน ประกอบด้วย ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เพศหญิง จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 68.8 เพศชาย จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 มีประสบการณ์ในการสอน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 47.2 ประสบการณ์ในการสอน 6-10 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 และประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย แบบตรวจสอบรายการ (Check List) ถามเกี่ยวกับเพศ และประสบการณ์ในการสอน เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร 4 ด้าน จำนวน 40 ข้อ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู ด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานด้านการสอนของครู และด้านส่งเสริมและสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครู รวมไปถึงข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ ค่าดัชนีสูงกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ หากค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .940 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 144 ฉบับ ประกอบด้วยระหว่างวันที่ 1-8 พฤษภาคม 2560 และนัดวันและเวลาในการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืน คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard

Diviation) และทำการทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบค่าที (t-test) กับตัวแปรเพศ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) กับตัวแปรประสบการณ์ในการสอน และการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเซฟเฟ (Scheffe' s post hoc Comparison)

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และไม่แตกต่างกันทุกด้าน
3. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู และด้านส่งเสริมและสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครู มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีความคิดเห็นด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีบรรยากาศทางวิชาการ ด้านส่งเสริมและสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครู และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานด้านการสอนของครู ทั้งนี้เนื่องมาจาก โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ได้รับนโยบายด้านการบริหารจัดการศึกษาจากสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งมียุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาโรงเรียนในสังกัดอย่างมีคุณภาพ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ในฐานะที่เป็นผู้นำทาง

วิชาการของสถานศึกษา จึงได้สนับสนุนให้เกิดบรรยากาศความสุขในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอยู่เสมอ จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน หรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม และยังสนับสนุนให้ครูได้เข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนา เกี่ยวกับการจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา เตียงนา (2556, หน้า 106) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญนาค ทับทิมไทย (2557, หน้า 98 – 99) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตราชเทวี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีบรรยากาศทางวิชาการ ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีบรรยากาศทางวิชาการ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศความสุขในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้เรียน มีการดำเนินการให้โรงเรียนมีความสะอาด ปลอดภัย จัดแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา โดยการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ครูและผู้เรียนนำผลงานจากการเรียนรู้มาจัดแสดงผลงาน เช่นการจัดนิทรรศการ การจัดป้ายนิเทศ อยู่เสมอ และส่งเสริม สนับสนุนให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นกระบวนการ และมีความหลากหลาย โดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมร บุญโญปกรณ์ (2554, หน้า 91) ได้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพชาติ ชุ่มชื่น (2554, หน้า 64 – 65) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีบรรยากาศทางวิชาการ อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ได้มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม โดยมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดย ในด้านการวัดผลและประเมินผลให้เน้นการประเมินตามสภาพจริงของผู้เรียน อีกทั้งยังกระตุ้นให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขหรือพัฒนาได้ตรงตามศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพชาติ ชุ่มชื่น (2554, หน้า 65) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จงจิตร ลาน้ำเที่ยง (2556, หน้า 104) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูและครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการสนับสนุนส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานด้านการสอนของครู ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานด้านการสอนของครู อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันหรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม โดยผู้บริหารให้ความสำคัญกับการนิเทศ และการประเมินผลการเรียนการสอน มีการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา และมีการกระตุ้นการทำงานของด้านวิชาการอย่างสม่ำเสมอ โดย ผู้บริหารและครูร่วมกันวางแผนและร่วมกันปฏิบัติงานให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดี ดังที่ กัมภณฑ์ จุนโท (2551, หน้า 49) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและตระหนักอยู่ตลอดเวลาว่าการนิเทศการสอนมีความจำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ ปฐม ปริบูรณ์งู (2553, หน้า 118 – 119) ได้ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพชาติ ชุ่มชื่น (2554, หน้า 65) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานด้านการสอนของครูอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านส่งเสริมและสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครู ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ด้านส่งเสริมและสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครู อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร โดยสนับสนุนให้ครูได้เข้าร่วมการประชุมอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการจัดทำผลงานทางวิชาการ อีกทั้งยังมีการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้และการจัดการความรู้ของบุคลากรภายในโรงเรียน ให้ครูจัดทำผลงานทางวิชาการ ส่งเสริมให้ครูทำงานเป็นทีม ยอมรับฟังความคิดเห็นของครูโดยมุ่งเน้นคุณภาพทางวิชาการของโรงเรียน และส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ด้านส่งเสริมและสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครู อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติวรรณ แสนโท (2556, หน้า 88) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในสังกัดเทศบาลระยอง จังหวัดระยอง ในด้านการส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาวิชาชีพอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมลพรรณ เกิดโมลี (2550, หน้า 123 – 124) ที่ศึกษาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่าผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ด้านส่งเสริมพัฒนาครูทางวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติงานด้านวิชาการของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และบุคลากรภายในสถานศึกษาได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาค มีความเท่าเทียมกันในเรื่องเพศ เนื่องจากการทำงานภายในสถานศึกษาไม่มีการ

แบ่งระดับหรือให้ความสำคัญระหว่างเพศชายและเพศหญิง แต่คำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคลากรเป็นสำคัญและผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้การทำงานเป็นทีมอยู่เสมอ จึงทำให้ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมร บุญโญปกรณ์ (2554, หน้า 91) ได้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร จำแนกตามเพศ ในภาพรวมพบว่าครูและผู้บริหารที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คุณหญิง โปชนอก (2559, หน้า 87 – 88) ได้ศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู และด้านส่งเสริมและสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครู มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน จะมีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันออกไป ทำให้ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน แตกต่างกันออกไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรา ชูเสน (2558, หน้า 69) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ผลการวิจัยเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประเภทขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมร บุญโญปกรณ์ (2554, หน้า 93) ได้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร ผลการเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีบรรยากาศทางวิชาการ ผู้บริหารควรส่งเสริมมีการประชาสัมพันธ์โรงเรียน เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้บุคคลภายนอกได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ
2. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู ควรจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานด้านวิชาการโดยการจัดหาอุปกรณ์ที่มีความทันสมัยมากขึ้น และจัดให้เพียงพอเพื่อสะดวกในการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานด้านการสอนของครู ควรมีการติดตามนิเทศการสอนของครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ มีการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
4. ด้านส่งเสริมและสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครู มีการส่งเสริมสนับสนุน ให้ได้รับการเข้าอบรมตามความสนใจ มีการพัฒนาความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
2. ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
3. ควรศึกษาภาวะผู้นำด้านอื่นๆ ของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กิตติวรรณ แสนโท. 2556. การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในสังกัดเทศบาลระยอง จังหวัดระยอง.
วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กัมภณฑ์ จุนโท. 2551. การนิเทศการศึกษากับความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.
วารสารวิชาการ. 2 (เมษายน – มิถุนายน 2551). 47-49.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2553. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

- จงจิตร ลาน้ำเที่ยง. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู และครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(บริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จุลฤทัย โปชนอก. 2559. การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู กลุ่มโรงเรียนบ่อทอง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีระ รุญเจริญ. 2546. การบริหาร โรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นัยนา เตียงงา. 2556. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญนาถ ทับทิมไทย . 2557. การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการพัฒนาวิชาชีพของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตราชเทวี. สารนิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปฐม ปรีปนังนงูร. 2553. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. สารนิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2553. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พิมพ์ดี.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และคณะ. 2558. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: มิตรภาพการพิมพ์ และสตูดิโอ.
- ภัศรา ชูเสน. 2558. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้. 8,1(มกราคม-มิถุนายน). 69.
- สมพงษ์ เกษมสิน . 2546. การบริหาร.กรุงเทพฯ :ไทยวัฒนาพานิช.
- สุพชาติ ชุ่มชื่น. 2554. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัยปทุมธานี. สารนิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(การจัดการการศึกษา). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- สุมลพรรณ เกิดโมลี. 2550. การศึกษาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

อมร บุญโญปกรณ์. 2554. พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ตามความคิดเห็นของ ครูและผู้บริหาร. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

อ้อย สัจจรัมย์ย์. 2554. รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิต(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.